

Dorpsplan Helwijk

Leefbaar maken doe je samen!

Dorpsplan Helwijk

Leefbaar maken doe je samen!

Januari 2006

COLOFON

Samenstelling

Drs. C.E. Bleijenberg

Drs. A. Harmsen

Vormgeving binnenwerk

V. Loppies

Druk

Sector Document Processing, VNG

SGBO

Onderzoek > Advies > Implementatie

Postbus 30435

2500 GK Den Haag

SGBO 2470.06/514

Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van SGBO.

Aan de totstandkoming van deze publicatie is de grootst mogelijke zorg besteed. SGBO kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuistheden, noch kunnen aan de inhoud rechten worden ontleend.

Geacht college, beste dorpsgenoten,

Voor u ligt het dorpsplan van Helwijk, samengesteld door Helwijkers. Het is mij een eer om dit voorwoord namens de bewoners van dit 'woon- en leefdorp' te mogen schrijven.

Bij het schrijven van een dorpsplan kom je erachter dat terugkijken een stuk makkelijker is dan vooruitblikken. Met elkaar terugkijken is niet alleen erg leuk maar ook noodzakelijk. Het is leuk om alles wat we met elkaar hebben opgebouwd nog eens op een rij te zetten. In de afgelopen 50 jaar is Helwijk gevormd tot wat het nu is: een woon- en leefdorp met betrokken bewoners, een florerend verenigingsleven en een ruimtelijke omgeving welke rust uitstraalt. Een omgeving waar het goed wonen is met een gemeenschapsleven waar bewoners trots op zijn.

Er zijn vele voorbeelden waaruit blijkt dat Helwijkers initiatiefrijke mensen zijn die trots kunnen zijn op hun prestaties. Slechts één wil ik hier noemen: het feest ter viering van het 50-jarig bestaan van de wijk in 2004. Met vele vrijwilligers werd een geweldige feestweek georganiseerd. Hierbij kwamen alle kwaliteiten van Helwijk naar voren: vrijwilligheid, samenwerking, creativiteit, betrokkenheid, organisatievermogen, gezelligheid en zo kan ik nog wel even doorgaan. De overweldigende belangstelling van bewoners- en oudbewoners gaf dat echte Helwijkse gevoel weer.

Juist dat gevoel proberen we in de toekomst vast te houden. Helwijkers zijn over het algemeen tevreden over de huidige situatie in het dorp maar zien zeker punten welke te verbeteren zijn waardoor de kwaliteit van het leven in Helwijk toeneemt.

Als voorschot kan de verbetering van het openbaar vervoer genoemd worden en het voorzien in enige faciliteiten in het dorp zoals een mogelijkheid tot pinnen en bijvoorbeeld gemeentelijke dienstverlening dicht bij huis.

Helwijkers zijn zich er zeker van bewust dat het schrijven van een plan alleen geen uitwerking zal hebben. Wij zijn ervan overtuigd dat het dorpsplan over tien jaar positief geëvalueerd zal worden als de daadkracht en betrokkenheid van de Helwijkers versterkt wordt door de ondersteuning van de gemeente Moerdijk.

Namens de Helwijkers

Ronald den Hollander

INHOUDSOPGAVE	1	Inleiding	1
	1.1	Een dorpsplan voor Helwijk	1
	1.2	Helwijk: een kern in de gemeente Moerdijk	1
	1.3	Gemeentelijke kaders	3
	1.4	Leeswijzer	6
	2	Huidige situatie	8
	2.1	Profiel van Helwijk	8
	2.2	Belemmeringen en mogelijkheden	8
	2.2.1	Inleiding	8
	2.2.2	Sociaal klimaat	8
	2.2.3	Relatie burger-overheid	9
	2.2.4	Wonen	9
	2.2.5	Verkeer	10
	2.2.6	Werken	10
	2.2.7	Voorzieningen	11
	3	Gewenste situatie	12
	3.1	Inleiding	12
	3.2	Sociaal klimaat	12
	3.3	Relatie burger-overheid	13
	3.4	Wonen	13
	3.5	Verkeer	14
	3.6	Werken	15
	3.7	Voorzieningen	15
	4	Maatregelen, taakverdeling en planning	17
	4.1	Inleiding	17
	4.2	Sociaal klimaat	17
	4.3	Relatie burger - overheid	21
	4.4	Wonen	23
	4.5	Verkeer	26
	4.6	Werken	29
	4.7	Voorzieningen	30

1 Inleiding

1.1 Een dorpsplan voor Helwijk

De gemeente Moerdijk is ontstaan uit een fusie van vijf gemeenten, namelijk: Zevenbergen, Fijnaart en Helwijk, Klundert, Standdaarbuiten en Willemstad. Sinds 1997 vormen deze vijf hoofdkernen samen met zes kleinere dorpen de gemeente Moerdijk. Hoewel Zevenbergen als grootste kern de meeste voorzieningen herbergt, kan er toch niet gesproken worden van een hoofdkern. In feite bestaat de gemeente Moerdijk uit elf relatief opzichzelfstaande kernen met een heel eigen identiteit. In het leven van de inwoners van Moerdijk neemt de leefbaarheid in hun dorp dan ook een belangrijke plaats in.

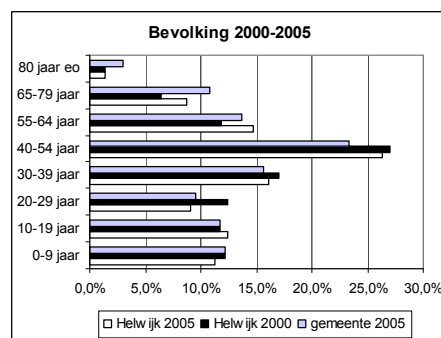
De gemeenteraad van Moerdijk heeft dit zeer wel begrepen. In zijn raadsprogramma heeft hij daarom ingezet op het versterken van de leefbaarheid in de kernen. De raad heeft hiertoe het college van burgemeester en wethouders opgedragen om voor elke kern een dorps-/stadsplan op te (laten) stellen en hierbij de bevolking nadrukkelijk te betrekken. Het dorpsplan beschrijft enerzijds de knelpunten en kansen, anderzijds de gewenste ontwikkelingen en maatregelen binnen de kern voor een meerjarige periode. Daarom wordt ook wel over 'dorps-/stadsontwikkelingsplan' gesproken.

Het college heeft op zijn beurt gekozen voor een aanpak die de inzet en inbreng van de bewoners zelf zo veel mogelijk waarborgt. Om deze reden heeft het college besloten om de totstandbrenging van de dorps-/stadsplannen niet zelf ter hand te nemen maar extern te laten begeleiden, namelijk door SGBO, Onderzoeks- en Adviesbureau van de VNG.

Begin 2004 heeft het college van burgemeester en wethouders een start gemaakt met het opstellen van de plannen. De eerste dorpsplannen – voor Moerdijk en Langeweg – zijn in 2004 afgerond en aangeboden aan het college en de gemeenteraad. Vervolgens zijn in 2005 de dorps- of stadsplannen van Standdaarbuiten, Willemstad, Heijningen en Noordhoek afgerond. Het stadsplan voor Klundert is in ontwikkeling. Voor u ligt het dorpsplan van de inwoners van Helwijk.

1.2 Helwijk: een kern in de gemeente Moerdijk

Na de Tweede Wereldoorlog waren er beperkte mogelijkheden voor uitbreiding in Willemstad. In de jaren zestig en zeventig is er gekozen voor uitbreiding door Helwijk te realiseren. Willemstad was en is een beschermd stadsgezicht vandaar dat de wijk buiten het schootsveld is gebouwd. Voor de herindeling van 1997 was Helwijk een buitenwijk van de gemeente Willemstad. Binnen de gemeente

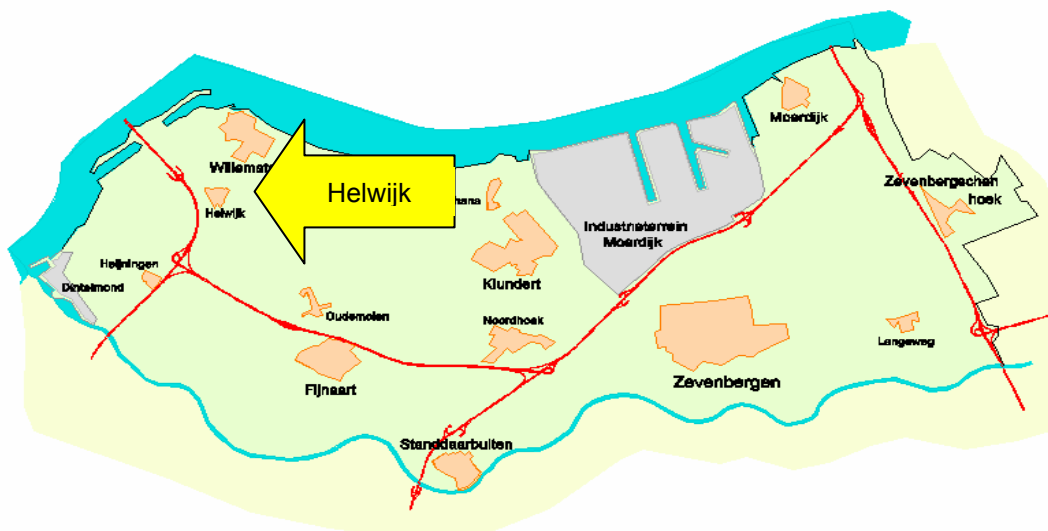

Moerdijk wordt het gezien als een van de elf kernen. Helwijk is een kleine kern met 945 inwoners (1 januari 2005). In de periode 1997-2005 is dit aantal inwoners afgenomen met 37 ofwel met zo'n 4%.

In de leeftijdsverdeling valt op dat Helwijk relatief gezien een jong dorp is. Vooral het aantal ouderen (55+) is beduidend lager dan in de gemeente Moerdijk. Wel moet worden geconstateerd dat het percentage ouderen gestaag toeneemt. Dit geldt echter ook voor de gemeente Moerdijk. In zoverre loopt Helwijk wat betreft de vergrijzing niet echt uit de pas met de ontwikkelingen die zich gemeentebreed (en landelijk) voordoen. Wat nog wel opvalt, is de ontgroening die plaatsheeft in Helwijk. Het percentage jongeren, vooral in de leeftijdsgroep 20 – 29 jaar, is de afgelopen vijf jaar vrij fors afgenomen en bevindt zich momenteel op hetzelfde niveau als dat van de gemeente. Samenvattend kan worden geconcludeerd dat Helwijk nog steeds wordt gekenmerkt door een relatief 'jonge' kern, maar dat de vergrijzing en vooral de ontgroening de bevolkingsopbouw meer naar het gemeentelijk gemiddelde trekken.

Andere feitelijke gegevens over Helwijk, bijvoorbeeld over de woningvoorraad, de verenigingen en de werkgelegenheid, zijn in paragraaf 2.2 per thema (subparagraaf) beschreven als inleiding op de problemen en kansen.

De gemeente Moerdijk heeft diverse onderzoeken, beleidsnota's en visies vastgesteld die van invloed zijn op de situatie en mogelijkheden van Helwijk. De gemeente heeft deze documenten 'kaderstellend' genoemd voor het opstellen van de dorpsplannen. Dat betekent dat, binnen de mogelijkheden die de gemeentelijke beleidskaders geven, de dorpen zoeken naar de gewenste ontwikkeling, oplossing van knelpunten en maatregelen die daaruit voortvloeien.

Afbeelding 1. Ligging van Helwijk in de gemeente Moerdijk

1.3 Gemeentelijke kaders

Hieronder volgt van deze kaderstellende documenten een korte samenvatting, met de specifieke informatie over Helwijk.

Structuurvisie Plus (1999)

Behalve het kiezen van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente, is de leefbaarheid in de kernen een van de centrale thema's in de *Structuurvisie Plus*. Dit uit zich in de volgende strategieën:

- het aanbieden van woningen afgestemd op de kwalitatieve vraag vanuit de kernen;
- een mobiliteitsplan afgestemd op de beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen;
- het bevorderen van recreatie en toerisme.

Binnen de gemeente hebben de kernen Zevenbergen, Klundert, Fijnaart, Willemstad en Standdaarbuiten een verzorgende functie.

Uitbreiden vindt pas in laatste instantie plaats. Inbreiden heeft veruit de voorkeur om de ruimte zo efficiënt mogelijk te (her)gebruiken. Binnen de bebouwde kommen zijn de stedelijke functies afweegbaar.

Voor de ruimtelijke ontwikkeling van Helwijk wordt het volgende voorgesteld:

“De leefbaarheid van het dorp kan blijvend verbeteren door de ‘beschikbaarheid van woningen’: maatregelen in het bestaande woningbestand en de herinrichting van de openbare ruimte. Dat kan leiden tot een aantrekkelijk woonmilieu, waardoor de leefbaarheid in Helwijk – ondanks de geïsoleerde ligging – hoog wordt. Bij de ingang van het dorp langs het Steenpad liggen aanknopingspunten om de structuur te verbeteren. Handhaving van de school is onzeker.”

Inmiddels is het standpunt dat opheffing van de school niet meer aan de orde is. Dat betekent overigens dat deze potentiële woningbouwlocatie ook is komen te vervallen.

De nog vrij algemene Structuurvisie Plus is de jaren erna in een aantal nota's verder uitgewerkt: visie woningbouw, visie industrie, visie toerisme en recreatie en scenario Moerdijk 2020 (sociaal beleid).

Visie woningbouw – De Structuurvisie Plus herijkt en in de tijd gezet (2003)

De gemeente Moerdijk heeft beperkte woningbouw mogelijkheden. Zo realiseert de gemeente in de periode 2000-2005 in totaal 90 woningen per jaar, inclusief een extra contingent via de ‘Compensatieregeling Moerdijk-werknemers’. De komende jaren zal dit aantal toenemen: diverse bouwplannen zitten in de ‘pijplijn’. Volgens de laatste

provinciale woningbouwprognose (oktober 2005) is de bouwcapaciteit voor de periode 2005-2010 in totaal 1.150 woningen.

Ook na 2005 is er sprake van een beperkte groeimogelijkheid. Er is een indicatieve verdeling van de richtgetallen:

Zevenbergen	50%
Fijnaart	20%
Klundert	15%
Overige 8 kernen	15%

Hiermee kiest de gemeente voor concentratie van de meeste woningbouw in de grootste kernen om daarmee de voorzieningen in Moerdijk in stand te kunnen houden. Voor de kleinere kernen, waaronder Helwijk, betekent dit de uitdaging om de bestaande voorraad optimaal in te zetten: sloop en vervangende nieuwbouw, levensloopbestendig bouwen en aanpassing van de bestaande voorraad aan de behoefte.

Met het vervallen van de locatie van de basisschool voor woningbouw, heeft Helwijk geen potentiële inbreidingslocaties meer voorhanden. Vooral het herschikken en aanpassen van woningen en herinrichting van de openbare ruimte moet dus ruimte met zich meebrengen.

Voor Helwijk werd (op 1 januari 2003) voor de periode 2003-2005 geen rekening gehouden met een uitbreiding van de woningvoorraad. Ook voor de periode na 2005 worden in de Visie Woningbouw geen concrete woningbouwlocaties of -projecten genoemd in Helwijk.

Los van de Visie Woningbouw is in het Uitwerkingsplan Drimmelen, Geertruidenberg, Moerdijk de oostzijde van de kern als afweegbare uitleglocatie genoemd. Verder is er een pril initiatief tot woningbouw ter plaatse van het leegstaande garagebedrijf Van der Linden, hoek Kon. Julianalaan/ Beatrixstraat.

Ook het thema zorg-wonen-welzijn wordt belicht in de Visie Woningbouw. Er worden drie typen kernen onderscheiden:

A: wijken en kernen met alle voorzieningen op het gebied van wonen, zorg en welzijn;

B: kernen met basisvoorzieningen;

C: gebieden zonder noemenswaardige voorzieningen.

Helwijk heeft de C-status.

Intermezzo: provinciaal beleid

De ruimtelijke ontwikkeling van Helwijk wordt in belangrijke mate bepaald door de uitgangspunten uit de Structuurvisie Plus en de hierop gebaseerde nota's Visie Industrie en Visie Woningbouw (zie kaders dorpsplannen). Bij deze notities is aansluiting gezocht bij het ruimtelijke beleid van de *provincie Noord-Brabant*, zoals dat is vastgelegd in het in 2002 vastgestelde streekplan. Compact bouwen en zuinig ruimtegebruik zijn hierin de centrale thema's. Deze uitgangspunten zijn nader uitgewerkt door middel van de nota Uitwerkingsplan landelijke regio Moerdijk.

Visie industrie (2002)

Binnen Moerdijk zijn er diverse bedrijventerreinen. Behalve de grotere en bijzondere terreinen Moerdijk en Dintelmond zijn er in de gemeente vijftien lokale bedrijventerreinen. Het bedrijventerrein Helwijk ligt tegen de kern aan en is netto circa 1,7 hectare groot.

Visie Toerisme en recreatie (2005)

De Visie Toerisme en recreatie constateert dat de toeristisch-recreatieve potenties van de gemeente Moerdijk vooral liggen op het vlak van het behouden en het versterken van de cultuurhistorische waarden, het benutten van de groene kwaliteiten van het buitengebied alsmede het herstellen van de oorspronkelijke relatie met het water. Indien ingezet wordt op het benutten van deze potenties wordt de toekomst als het ware ingegaan met een stap terug in de tijd. De doelstelling is dan ook eigenlijk om de aanwezige potenties in samenhang met elkaar te ontwikkelen, zodanig dat er een netwerk van toeristisch-recreatieve knooppunten ontstaat passend bij de schaal van Moerdijk. Uiteraard vormt de kern Willemstad hierbij het 'brandpunt'. De andere knooppunten worden gevormd door Klundert/Noordschans, Moerdijk, Standdaarbuiten en Zevenbergen. Verbindende schakels zijn het water (Hollandsch Diep, Volkerak, Mark-Dintel, kreken e.d.) en het buitengebied met zijn dijkenpatroon en verspreide bezienswaardigheden, waarbij de forten een belangrijke plaats innemen.

Voor de kern Helwijk worden in de visie geen specifieke doelstellingen of maatregelen genoemd.

Scenario Moerdijk 2020 (2002)

Dit rapport heeft de volgende probleemstelling:

“Na de herindeling is de gemeente een uitgestrekte gemeente geworden met meerdere grote en kleine kernen. Enerzijds heeft de gemeenteraad uitgesproken dat elke kern het eigen karakter en de eigen specifieke culturele achtergrond moet kunnen behouden. Anderzijds vraagt het sombere financiële perspectief de gemeente om prioriteiten te stellen. De spreiding van voorzieningen over de gemeente en de kernen vormt daarbij een groot probleem.

Daarnaast zullen ook prioriteiten moeten worden gesteld binnen het brede terrein van welzijn. De gemeente Moerdijk heeft behoefte aan een eigen sociaal gezicht. Sociaal-

maatschappelijk welzijn als beleidsterrein aan de ene kant en specifiek welzijn vertaald naar de lokale gemeenschap van elke kern zal in samenhang ontwikkeld moeten worden.”

De nota noemt elf projecten en diverse actiepunten. Voorbeelden van projecten zijn:

- ontwikkelen van vraaggestuurd huisvestingsbeleid;
- dorpsplannen ontwikkelen, als opmaat voor vernieuwing;
- heroverweging van spreiding van maatschappelijke voorzieningen (basiskaart);
- visie op het vrijwilligerswerk in Moerdijk opstellen;
- voorstellen en ideeën ontwikkelen voor een vitaal verenigingsleven;
- subsidiebeleid ontwikkelen;
- de interactief communicerende gemeente (leren van ervaringen lokaal sociaal beleid).

In de nota zijn in een bijlage enkele samenvattende gegevens van de Leefbaarheidsmonitor (LeMon, 2001) opgenomen.

Het totaaloordeel van bewoners over Helwijk is een 7,9. Zeer tevreden zijn de Helwijkers onder andere over het (gemis aan) geluid van verkeer (8,58), hun speelvoorziening (7,87), het onderlinge contact (7,46) en het sociaal-culturele leven (7,14). Minder tevreden is men over (het gemis aan) winkelvoorziening (cijfer: 3,0) en overlast door vuil van huisdieren (4,9).

Een andere bijlage vat een deel van het project ‘*Niemand aan de kant: op weg naar 2020*’ samen. Dit betreft het lokaal sociaal beleid van de gemeente. Het levert onder meer de volgende kapstukken op (toegespitst op de kleinere kernen) voor Moerdijk in 2020:

- woongemeente: Moerdijk blijft een groene en landelijke woongemeente, voorziet in de woningbehoefte van de verschillende kernen, aanpasbaar bouwen, aandacht voor jong en oud;
- een gemeente met voorzieningen en accommodaties: basisvoorzieningen in de verschillende kernen, sommige voorzieningen delen met andere kernen (mits bereikbaarheid gegarandeerd is), in elke kern eigen onderwijsvoorziening met multifunctionele schoolgebouwen; voorzien in de dagelijkse levensbehoeften in de eigen kern; goed, flexibel en betaalbaar openbaarvervoersysteem in alle kernen;
- geïntegreerde zorg: zorg afstemmen op de behoefte van de inwoners en op de vergrijzing, samenwerken naar een loket, zorg op maat en op de plek waar men dat wil (eigen kern);
- aandacht voor de jeugd: de gemeente moet initiatief nemen voor jeugdbeleid met een kwalitatief aanbod van activiteiten en voorzieningen, betrekken van jeugd en jongeren bij alledaagse onderwerpen en ook gericht en directer met hen communiceren.

1.4 Leeswijzer

De inwoners van Helwijk hebben in drie intensieve avonden in de periode september tot en met december 2005 de inbreng geleverd voor dit dorpsplan. Op deze avonden is er op

verschillende manieren gekeken naar het dorp. Zo is de huidige situatie besproken, op zes verschillende terreinen.¹ De beschrijving van de huidige situatie vindt u in hoofdstuk 2.

In de tweede bijeenkomst is aandacht besteed aan de toekomst van het dorp, de gewenste situatie. In hoofdstuk 3 staan beschrijvingen van de visies en de doelstellingen op de zes thema's. De derde avond heeft in het teken gestaan van het benoemen van concrete maatregelen en activiteiten. De neerslag hiervan vindt u in dit dorpsplan in hoofdstuk 4.

De laatste avond is benut om het conceptplan nog eens kritisch tegen het licht te houden en waar nodig te wijzigen of aan te scherpen.

De aanpak heeft geresulteerd in een dorpsplan van de inwoners van Helwijk waarin aandacht is besteed aan de concrete problematiek van alledag en gekeken wordt naar de toekomst van het dorp. Het biedt daarom handvatten zowel voor activiteiten op de korte termijn als voor maatregelen die de leefbaarheid van Helwijk op langere termijn moeten waarborgen.

---

¹ Zie hoofdstuk 2, 3 en 4.

2 Huidige situatie

2.1 Profiel van Helwijk

De bewoners van Helwijk omschrijven hun dorp als volgt:

Helwijk is een echt woon- en leefdorp, waar vooral huurwoningen staan met over het algemeen grote tuinen. De gemeenschapszin is stevig ontwikkeld, wat onder meer blijkt uit het levendige verenigingsleven. Helwijk kent weinig eigen werkgelegenheid; de meeste mensen werken elders en er zijn relatief weinig bedrijven gevestigd in Helwijk. Het dorp heeft enige potentie voor recreatie en toerisme (wandelroute) door zijn ligging naast Willemstad.

Het dorp kent een beperkt aantal voorzieningen, waarvan de school en het gemeenschapshuis 'De Blokhut' de belangrijkste zijn. Bewoners zijn hierdoor wat betreft winkels en voorzieningen voor een belangrijk deel georiënteerd op Willemstad. Een goede ov-verbinding richting Zevenbergen, Oudenbosch en Roosendaal als ook naar Oud-Beijerland en Rotterdam is daarom van groot belang voor de Helwijkers en in het bijzonder voor de schoolgaande jeugd. Voor de jeugd boven de 12 jaar is er relatief weinig vertier in het dorp.

2.2 Belemmeringen en mogelijkheden

2.2.1 Inleiding

Helwijk wordt in de Structuurvisie beschreven als een dorp dat in de jaren zestig en zeventig is gebouwd als buitenwijk van Willemstad. De geïsoleerde ligging kwam voort uit de bedoeling het open schootveld te sparen. Aan het Steenpad is een bedrijventerreintje gerealiseerd. Het overgrote deel van de woningen is gebouwd in de sociale sector. De bevolkingssamenstelling is daardoor tamelijk eenzijdig. Het verenigingsleven is levendig maar wordt in de toekomst moeilijk vol te houden in verband met de demografische ontwikkelingen (vergrijzing). Helwijk is voor een belangrijk deel georiënteerd op het nabijgelegen Willemstad. De aansluiting op het openbaar vervoer is beperkt.

Hieronder wordt beschreven hoe bewoners van Helwijk hun eigen dorp beleven.

2.2.2 Sociaal klimaat

Helwijk is een dorp met 945 inwoners (1 januari 2005). Het is een gezellig, rustig dorp met een levendig verenigingsleven. Zo'n 140 bewoners zijn actief in het verenigingsleven en vele honderden bewoners zijn lid van een of meerdere verenigingen. Spil in dit geheel is de speeltuinvereniging.

De bewoners zijn sterk op elkaar betrokken en helpen elkaar waar dat nodig is. De sociale contacten in het dorp zijn stevig en hartelijk. De sociale samenhang is groot. Niettemin is er ook in Helwijk sprake van individualisering, waardoor mensen geleidelijk aan steeds meer op zichzelf komen te staan. Overigens heeft deze tendens hier nog niet tot het teruglopen van het ledental van verenigingen en het afkalven van sociale contacten geleid.

De bewoners zijn wel van mening dat de wijkagent zich onvoldoende laat zien in het dorp en onvoldoende optreedt, waardoor specifieke overlastsituaties (overlast van jeugdigen, te hard rijden, foutparkeerders) ontstaan. Daarnaast mist het dorp goede voorzieningen voor jongeren van 12 tot 18 jaar, voor de oudere jeugd van 18+ én voor 55+'ers.

2.2.3 Relatie burger-overheid

De relatie tussen de gemeente en Helwijk is een beetje moeizaam. Voor een belangrijk deel komt dit doordat de fysieke afstand tussen Helwijk en het gemeentehuis in Zevenbergen (te) groot is, zo'n 15 tot 20 km. Bovendien is het gemeentehuis vrij moeilijk bereikbaar met het openbaar vervoer. Met betrekking tot de gemeentelijke dienstverlening levert dit voor bewoners de nodige problemen op. Illustratief is hierbij het geval van een 88-jarige Helwijker die voor een nieuw paspoort tweemaal met de bus naar Zevenbergen moet, een keer voor het aanvragen en een keer voor het afhalen.

Naast de fysieke afstand tussen gemeente en Helwijk is ook de bestuurlijke afstand wat (te) groot. Zo zijn bewoners van mening dat de communicatie van de gemeente richting het dorp voor verbetering vatbaar is. Alleen informeren via de Bode en internet is in ieder geval onvoldoende. Ook is men weinig te spreken over het feit dat de gemeente zonder overleg heeft bepaald waar de hangplek voor de jeugd moet komen. Verder is het de bewoners van Helwijk niet duidelijk wat de precieze taak is van de gemeentelijke ambassadeur. Overigens zijn de bewoners er wel van overtuigd dat hij een zinvolle functie kan en moet vervullen onder andere in de communicatie van en naar de gemeente.

2.2.4 Wonen

Helwijk is in de jaren zestig en zeventig gebouwd als een buitenwijk van Willemstad en kent hierdoor relatief gezien weinig variatie in woningbouw. In Helwijk staan 372 woningen (peildatum 1 januari 2005), waarvan het grootste deel (55%) sociale woningbouw is. Dit is opmerkelijk veel als wordt bedacht dat het percentage sociale huur voor heel Moerdijk op 35% ligt. Het percentage koopwoningen is 42% (158 woningen) en de particuliere huursector neemt 2% (8 woningen) voor zijn rekening. De mogelijkheden voor bouwen in Helwijk zijn zeer beperkt. Hier staat tegenover dat er ook weinig toekomstige bewoners geregistreerd staan bij de corporatie (circa 10).

De dorpsbewoners zijn niettemin van mening dat er te weinig mogelijkheden bestaan voor mensen die echt in Helwijk willen wonen. Vooral jongeren en starters hebben het niet gemakkelijk om een plek te vinden in Helwijk, doordat er bij de toewijzing onvoldoende wordt gelet op de diversiteit in achtergrond van de bewoners. Ondanks de acht seniorenwoningen, is er volgens de bewoners een tekort aan – aangepaste – woningen voor ouderen. Ook zijn er onvoldoende mogelijkheden om de eigen huurwoningen te kopen. De bewoners zouden graag (beperkte) mogelijkheden zien voor woningbouwuitbreiding. Hiervoor komen diverse locaties in aanmerking, te weten langs de kreek, de strook bij de school, op de plek van de voormalige garage en op de dijk.

Niet alleen de woningen maar ook de woonomgeving is volgens de bewoners te verbeteren. Met stip bovenaan staat dat de bewoners in de omgeving van de Irenestraat en Marijkestraat zich storen aan de wateroverlast. De afvoer is onvoldoende, waardoor bij stevige regenval het water uit de riolen omhoog komt via de wc's en wasbakken!

Het onderhoud van de tuinen laat hier en daar te wensen over. Het maakt de aanblik van Helwijk op sommige plaatsen wat rommelig. Hoewel het tuinonderhoud de afgelopen tijd al aardig is verbeterd, vraagt het niettemin nog steeds om aandacht.

2.2.5 Verkeer

Helwijk is een rustig dorp met relatief veel ruimte rond de woningen. Toch kent Helwijk de nodige verkeersproblemen. Zo wordt er op verschillende plaatsen in Helwijk te hard gereden, waaronder op de Helsedijk en op het Steenpad. Het ontbreken van verkeersremmende maatregelen wordt door bewoners als belangrijkste oorzaak genoemd. Wellicht zal door het toenemende verkeer van en naar de garage de verkeersveiligheid op het Steenpad verslechteren als de garage in de toekomst zal beschikken over een pinautomaat. Verkeersmaatregelen zullen dan zeker gewenst zijn.

Te hard rijden is niet de enige bron van verkeersonveiligheid; ook het ontbreken van een fietspad naar de Oudemolen (Stadsedijk) en de fietskruising bij hoeve Elim zorgen voor onveilige situaties. En bij kruisingen van wegen ontstaan onveilige situaties doordat de bermen onvoldoende worden gemaaid.

Een van de belangrijkste verkeersproblemen naast de onveiligheid, is parkeren. Zo zijn er op specifieke plekken te weinig parkeermogelijkheden, wordt er op andere plekken oneigenlijk geparkeerd (bedrijfswagens in de woonwijk) en wordt er op woonerven foutgeparkeerd. De wijkagent treedt hier in de ogen van de bewoners helaas niet voldoende tegen op.

Bewoners maken zich zorgen over de doortrekking van de A4/A29. Zij verwachten een toename van de geluidsoverlast, zodat het gedaan zal zijn met de rust in hun dorp.

Overigens zijn de bewoners blij dat het landbouwverkeer gebruik mag (blijven) maken van de route Helsedijk/Steenpad. Dit moet vooral ook zo blijven.

2.2.6 Werken

Helwijk kent een klein bedrijventerrein aan het Steenpad. Op dit terrein zijn circa 10 bedrijfjes gevestigd met bij elkaar zo'n 60 werknemers. In het verleden is er sprake geweest van uitbreiding maar dat is inmiddels achterhaald. De Visie Industrie voorziet in louter revitalisering. Ook is er geen enkele animo vanuit de bedrijven zelf om uit te breiden. Over werken in Helwijk kunnen we verder kort zijn. In het dorp Helwijk zelf is weinig bedrijvigheid. De bewoners interpreteren dit als te weinig werkgelegenheid en dan vooral voor parttimers.

2.2.7 Voorzieningen

Helwijk kent een beperkt voorzieningenaanbod. Er is een basisschool: De Ruigenhil en een gemeenschapshuis: De Blokhut. Verder is er een speeltuin. Ook is er een peuterspeelzaal. De bewoners waarderen deze voorzieningen erg positief.

Minder zijn de bewoners te spreken over het verdere voorzieningenniveau, al zijn zij zich goed bewust van het feit dat een kleine kern nu eenmaal weinig draagvlak kent voor een uitgebreid(er) voorzieningenpakket. Wat vooral gemist wordt, zijn voorzieningen als een postagentschap, een pinautomaat en een winkel. Deze voorzieningen zijn in het verleden aanwezig geweest in Helwijk (gevestigd in De Blokhut). Deze voorzieningen werden in stand gehouden door mevrouw Den Hollander. Zij heeft zich echter vanwege de onveiligheid (postagentschap) en economische redenen (winkel) genoodzaakt gezien om haar activiteiten te stoppen.

Ook voorzieningen voor de jeugd vanaf 16 jaar, zoals een hangplek, skatebaan etc. worden nu gemist. Deze groep veroorzaakt nu overlast. De gemeente zoekt momenteel samen met bewoners naar mogelijkheden voor de jongeren in Helwijk.

Ook voorzieningen voor ouderen (55+'ers) zijn er onvoldoende. En publieke voorzieningen, zoals een bibliotheek en een kinderboerderij zijn niet aanwezig of onvoldoende goed afgestemd (openingstijden bibliotheek). Ook medische voorzieningen, zoals een huisartsenpost en een (mobiele) prikdienst, zijn niet aanwezig in Helwijk en dat is eigenlijk wel eens lastig. Helwijk beschikt niet over sportvoorzieningen. Voor sporten zijn de Helwijkers aangewezen op Willemstad. Tafeltennissen is wel mogelijk in Helwijk.

3 Gewenste situatie

3.1 Inleiding

In hoofdstuk 2 is beschreven hoe de bewoners van Helwijk hun dorp zien. In het kort kan worden gezegd dat Helwijk een echt woon- en leefdorp is met veel rust en ruimte. Het dorp heeft een florerend verenigingsleven en de bewoners zijn sterk op elkaar betrokken. Er is weinig bedrijvigheid en Helwijk heeft een beperkt voorzieningenniveau bestaande uit een basisschool, een gemeenschapshuis en een speeltuin.

Dit profiel is een omschrijving van de huidige situatie maar vooral ook van het soort kern dat Helwijk wil blijven. Het geeft dus ook het gewenste toekomstbeeld weer. In dit hoofdstuk wordt verder uitgewerkt hoe Helwijk er volgens de bewoners over een jaar of tien uit zou moeten zien. Per thema zijn hieronder de toekomstbeelden van de bewoners uitgewerkt en zijn deze vertaald in doelstellingen.

3.2 Sociaal klimaat

In het vorige hoofdstuk is geconstateerd dat Helwijk gekenmerkt kan worden als echt woon- en leefdorp met een levendig verenigingsleven. Een dorp waar mensen sterk op elkaar betrokken zijn en elkaar waar mogelijk helpen. Het is ook een dorp met weinig vertier voor jongeren (16+), waardoor er de nodige overlast van groepjes jongeren bestaat.

Met deze mogelijkheden en belemmeringen in het achterhoofd hebben de bewoners van Helwijk de volgende visie op de ontwikkeling van het sociaal klimaat:

Visie op het sociaal klimaat in 2015

Helwijk heeft in 2015 een moderne uitstraling gekregen. Het is een dorp om trots op te zijn. Een dorp waar het goed wonen is en dat goed bereikbaar en toegankelijk is.

De sociale betrokkenheid van de bewoners is behouden. De speeltuinvereniging vervult (nog steeds) de rol van overkoepelende vereniging. Het aantal nieuwkomers in het dorp is toegenomen door het gevoerde toewijzingsbeleid. Nieuwkomers vinden bovendien snel hun plek, onder meer door het verstrekken van wijkinformatie. Voorzieningen zijn levensloopbestendig(er); de aandacht gaat hierbij vooral uit naar pubers en 50+'ers.

Om deze visie de aankomende jaren te realiseren of in ieder geval dichterbij te brengen hebben de bewoners de volgende doelstellingen geformuleerd:

Doelstellingen voor het sociaal klimaat

- I. Behouden en versterken van de sociale betrokkenheid van bewoners vraagt om blijvende inzet van de bewoners in hun eigen verenigingen en om geld en faciliteiten, kortom een goed vrijwilligers- en subsidiebeleid.
- II. Het dorp moet aantrekkelijker worden gemaakt voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar door meer voorzieningen te treffen bedoeld voor deze leeftijdsgroep.

3.3 Relatie burger-overheid

De bewoners van Helwijk zijn van mening dat de relatie met de gemeente op diverse punten voor verbetering vatbaar is.

De bewoners van Helwijk zien de toekomst voor de relatie tussen burgers en overheid als volgt:

Visie op de relatie burger-overheid in 2015

De relatie met de gemeente is goed. De afstand tot Zevenbergen is verminderd door een combinatie van digitale dienstverlening en maatwerk. En de communicatie met het gemeentebestuur is verbeterd doordat er een duidelijk aanspreekpunt is voor bewoners.

Om deze visie te bewerkstelligen hebben de bewoners de volgende doelstellingen benoemd:

Doelstellingen voor de relatie burger-overheid

- III. De relatie tussen burgers en overheid moet worden verbeterd door enerzijds een gemeente die meer maatwerk levert in gemeentelijke dienstverlening (voor specifieke gevallen), een duidelijk aanspreekpunt voor het dorp vanuit de gemeente en een gemeente die bewoners serieus neemt én anderzijds door bewoners die eigen verantwoordelijkheid willen en kunnen dragen.

3.4 Wonen

Helwijk is een rustig woon- en leefdorp. Het woningbestand bestaat voor ruim 55% uit sociale huurwoningen en voor 42% uit koopwoningen. De vraag naar huurwoningen in Helwijk is beperkt; circa 10 personen zoeken hier een woning (peildatum 31 december 2004). Dit heeft vooral te maken met het beperkte voorzieningenniveau.

Visie op wonen in 2015

Helwijk is in 2015 een woon- en leefdorp, waar men zuinig is op de rust en ruimte. Kwaliteit is belangrijk, wat zich uit in de woningbouw, het onderhoud en de woonomgeving. De huizen zijn aangepast aan de eisen van de tijd; er is meer variatie in woningen en de buitenruimte is aangepast met het oog op kinderen. Er zijn woonerven ontstaan, waarbij de auto's zo veel mogelijk worden geweerd. Er zijn een beperkt aantal maar voldoende basisvoorzieningen. Ook jongeren kunnen (weer) woningen vinden in Helwijk. Het is een verkeersveilig dorp en er is nauwelijks geluidsoverlast.

De visie op wonen is te vertalen in de onderstaande doelstellingen:

Doelstellingen voor wonen

- IV. In Helwijk kan beperkt worden gebouwd; de mogelijke woningbouwlocaties zijn: langs de kreek, bij de school, op de dijk en op het terrein van de voormalige garage;
- V. Woningen en de woonomgeving vragen om meer variatie, wat betekent (soms) sloop en herbouw maar ook (vooral) aanpassen van woningen en het verbeteren van het groen, (speel)voorzieningen en de tuinen van bewoners;
- VI. Jongeren moeten extra mogelijkheden krijgen om zich te vestigen in Helwijk; het toewijzingsbeleid wordt hierop toegesneden;

3.5 Verkeer

Helwijk kent de nodige verkeersproblemen. Zo wordt er op bepaalde plaatsen te hard gereden. Ook zijn er problemen met het parkeren van bedrijfswagens in de wijk. Verder zien bewoners de doortrekking van de A4/A29 argwanend tegemoet.

Visie op verkeer in 2015

Helwijk is in 2015 een woon- en leefdorp, waar men zuinig is op de rust en ruimte. Het is een verkeersveilig dorp en er is nauwelijks geluidsoverlast. Het bedrijventerrein voorziet verder nog in omheinde parkeergelegenheid voor bedrijfswagens. De parkeerproblemen die ontstaan door het gemis aan voldoende parkeervoorzieningen en het parkeergedrag van bewoners, behoren tot het verleden.

Uit deze visie kunnen de volgende doelstellingen worden afgeleid:

Doelstellingen voor verkeer

- VII. Het openbaar vervoer richting Zevenbergen, Oudenbosch, Roosendaal, Oud-Beijerland en Rotterdam moet worden versterkt.
- VIII. A. Het realiseren van een geluidswal om de toenemende geluidsoverlast die de doortrekking van de A4/A29 zal veroorzaken tegen te gaan.
B. Het tijdig en met regelmaat informeren van bewoners over de doortrekking van de A4/A29.
- IX. Verbeteren van de parkeervoorzieningen en het parkeergedrag in Helwijk.

3.6 Werken

Helwijk kent weinig eigen bedrijvigheid. De meeste mensen werken buiten het dorp.

Visie op werken in 2015

De werkgelegenheid in het dorp is versterkt. Het bedrijventerrein is enigszins uitgebreid. Daarvoor in de plaats heeft zich een (beperkt) aantal kleine zelfstandigen ((max.)5 fte) gevestigd. Het gaat hier vooral om hoogwaardige werkgelegenheid. Ook is er een klein bedrijvenverzamelgebouw gerealiseerd waar bewoners kunnen flexwerken.

De bewoners hebben voor het realiseren van deze visie het volgende doel opgesteld:

Doelstellingen voor werken

- X. Onderzoeken of er draagvlak bestaat onder de bewoners voor het revitaliseren van het bedrijventerrein (mede gelet op het groene woonkarakter van het dorp) en in hoeverre er behoefte is aan het realiseren van een klein bedrijvenverzamelgebouw voor zelfstandigen en flexwerkers;

3.7 Voorzieningen

Helwijk kent een beperkt voorzieningenaanbod, bestaande uit de school, gemeenschapshuis en speeltuin. Daarnaast is er een aantal voorzieningen dat bewoners van belang achten, dat er nu niet (meer) is, zoals een postagentschap, pinautomaat en winkelvoorziening.

Visie op voorzieningen in 2015

Helwijk is in 2015 nog steeds een woon- en leefdorp. Niettemin is er wel het een en ander veranderd. De basisschool en het gemeenschapshuis nemen nog steeds een prominente plaats in. Deze basisvoorzieningen zijn aangevuld met een aantal voor de leefbaarheid van het dorp noodzakelijke voorzieningen: een postagentschap, een bancaire voorziening en een pinautomaat. Ook is er een winkelvoorziening.

Om deze visie te bewerkstelligen hebben de bewoners de volgende doelstellingen geformuleerd:

Doelstellingen voor voorzieningen

- XI. Behoud van de basisschool, de peuterspeelzaal, het gemeenschapshuis en de speeltuin.
- XII. Uitbreiding van het pakket aan basisvoorzieningen met een postagentschap, bancaire voorziening, pinautomaat en winkelvoorziening.

4 Maatregelen, taakverdeling en planning

4.1 Inleiding

In dit plan wordt beschreven hoe de (verdere) ontwikkeling van het dorp Helwijk vorm en inhoud kan krijgen. In hoofdstuk 2 is hiertoe de huidige situatie beschreven in termen van mogelijkheden en belemmeringen die zich voordoen als het gaat om de ontwikkeling van het dorp. Na deze beschrijving van de huidige situatie is beschreven in welke richting het dorp zich volgens de bewoners moet gaan ontwikkelen, de gewenste situatie. Hiertoe zijn een missie/profiel en toekomstbeelden en doelstellingen per thema opgesteld. Vandaag en de toekomst zijn hiermee beschreven. Nu is het de kunst om ervoor te zorgen dat de spanning die bestaat tussen de huidige en gewenste situatie om te zetten in maatregelen en activiteiten die de gewenste toekomst dichterbij brengen. Deze maatregelen en activiteiten die volgens de bewoners de gewenste ontwikkeling van het dorp kunnen versterken, zijn hieronder benoemd.

Bij deze maatregelen en activiteiten worden ‘eigenaren’ genoemd. Dit is de organisatie of groep die het initiatief moet nemen. Ook worden de organisaties en/of groepen die moeten worden betrokken bij de betreffende maatregel genoemd. Er is hiermee voor elke maatregel of activiteit iemand benoemd die ‘ervan wakker moet gaan liggen’ en een of enkele organisaties en/of groepen die ‘staan te popelen om mee te mogen doen’. Bovendien is er per maatregel ook nog een (indicatieve) einddatum genoemd, waarmee bewoners hun prioriteitstelling hebben aangegeven. Hiermee zijn belangrijke voorwaarden benoemd voor een goede uitvoering van dit dorpsplan.

4.2 Sociaal klimaat

Bij het thema Sociaal Klimaat zijn twee doelstellingen genoemd, te weten:

Doelstellingen voor het sociaal klimaat

- I. Behouden en versterken van de sociale betrokkenheid van bewoners vraagt om blijvende inzet van de bewoners in hun eigen verenigingen en om geld en faciliteiten, kortom om een goed vrijwilligers- en subsidiebeleid.
- II. Het dorp moet aantrekkelijker worden gemaakt voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar door meer voorzieningen te treffen bedoeld voor deze leeftijdsgroep.

Om deze doelstellingen te realiseren zijn de volgende maatregelen en activiteiten benoemd:

I.1 Permanent werven van vrijwilligers (leden en kader)

Toelichting Om de sociale betrokkenheid van bewoners nu en in de toekomst te behouden en zelfs te versterken, is het behoud van het rijke verenigingsleven van belang. Dit vraagt onder meer om een actief kader en vele actieve leden. Het permanent werven van kader en leden door de verenigingen is hierbij een belangrijke voorwaarde.

Initiatief Speeltuinenvereniging, samen met de verenigingen

Betrokkenen Verenigingen/kader

Planning Vanaf 2006

I.2 Informatievoorziening over alle activiteiten aan bewoners

Toelichting Weten wat er wanneer wordt georganiseerd, is een eerste voorwaarde voor deelname van bewoners aan activiteiten die in het dorp plaatsvinden. De activiteitenlijst speelt hierin een belangrijke rol.

Initiatief Speeltuinenvereniging/verenigingen

Betrokkenen Verenigingen, organisatoren van activiteiten/evenementen en de gemeente

Planning Vanaf 2006

I.3 Introductie voor nieuwe bewoners

Toelichting Om nieuwe bewoners zo snel mogelijk mee te laten doen in de dorpsactiviteiten, is het van belang dat zij op de hoogte worden gebracht van de activiteiten die worden georganiseerd in het dorp. Dat gebeurt op dit moment door hen schriftelijk te informeren. Een andere mogelijkheid is langs te gaan bij nieuwkomers om hen te verwelkomen in het dorp en hun te vragen of zij actief willen worden in het dorp.
Een derde mogelijkheid is het beleggen van een nieuwkomersbijeenkomst

Initiatief Verenigingen

Betrokkenen Besturen van verenigingen

Planning Vanaf 2006

I.4 Subsiëring van activiteiten

Toelichting De activiteiten die bewoners organiseren, kosten geld. En veel activiteiten kosten (relatief gezien) veel geld. Helwijk heeft veel actieve dorpsbewoners (ca. 140 actieve vrijwilligers op een bevolking van 945 personen). Toch krijgen zij maar weinig subsidie van de gemeente. Volgens de bewoners komt dit, doordat het verstrekken van subsidie is gekoppeld aan inwonertal en niet aan activiteiten en aan actieve bewoners. Actieve dorpen, zoals Helwijk, krijgen hierdoor volgens de bewoners relatief gezien (te) weinig subsidie.

De gemeente is momenteel bezig de subsidieverordening aan te passen. Helwijk zou graag zien dat de grondslag voor subsidieverlening aan dorps- en bewonersverenigingen wordt aangepast, in de zin dat actieve bewoners en activiteiten als uitgangspunt worden genomen, in plaats van inwonertal. Overigens is een betere communicatie/voorlichting over subsidiëring door de gemeente ook zeer gewenst.

Initiatief Gemeente

Betrokkenen Vertegenwoordigers van verenigingen

Planning 2006

I.5 Waardering voor (individuele) vrijwilligers

Toelichting Vrijwilligerswerk is het cement van de samenleving. Actieve vrijwilligers zijn erg belangrijk voor het behouden en versterken van de sociale betrokkenheid van mensen in de kernen. Het is vaak een handjevol mensen die als motor fungeren achter veel activiteiten. Deze mensen verdienen grote waardering en zouden eigenlijk (bijvoorbeeld) eens per jaar in het zonnetje moeten worden gezet.

Initiatief Gemeente en Markenlanden (organisator van Vrijwilligersprijs)

Betrokkenen Besturen van dorps- en bewonersverenigingen

Planning 2006

I.6 Speeltuinenvereniging omvormen tot een omnivereniging of oprichten van een omnivereniging

Toelichting De speeltuinenvereniging vervult een belangrijke spilfunctie in het Helwijkse verenigingsleven. Een aantal verenigingen is nadrukkelijk verbonden met de speeltuinenvereniging. Bewoners zouden graag zien dat de speeltuinenvereniging wordt omgevormd tot een omnivereniging. De verwachting is dat dit synergievoordelen zal opleveren (meer activiteiten met dezelfde mensen) en dat het wat teruglopende kader van verenigingen zo gemakkelijker kan worden opgevangen (minder kader nodig voor dezelfde activiteiten). Overigens gaat het hier om een geleidelijk proces.

Initiatief Speeltuinenvereniging

Betrokkenen Andere verenigingen

Planning 2006

II.1 Versterken van activiteiten voor de jeugd vanaf 16 jaar

Toelichting Voor de jeugd vanaf 16 jaar is er weinig te doen in Helwijk. De jongeren en bewoners vinden dat hierin verandering moet komen, want door verveling gaat het hier en daar aardig mis. Overlast, maar soms ook erger, is het gevolg. De activiteiten en voorzieningen voor jongeren moeten daarom worden aangepast en uitgebreid. Deels wordt hier al invulling aan gegeven. Er is al een basketbalpaal geplaatst en begin 2006 zullen er doelpalen en een balvanger worden neergezet. Ook komt er een JOP. Daarnaast wordt er gedacht over een beperkte uitbreiding van activiteiten van De Blokhut, bijvoorbeeld met fitness (wel eerst behoefte onderzoeken). Een actieve rol van de jongerenwerker is verder van groot belang.

Initiatief jongerenwerker samen met de jeugd

Betrokkenen Gemeente in overleg met jeugd en besturen van speeltuinen- en bewonersverenigingen

Planning 2006

4.3 Relatie burger - overheid

Bij het thema Relatie burger-overheid is een doelstelling genoemd.

Doelstelling voor de relatie burger-overheid

- III. De relatie tussen burgers en overheid moet worden verbeterd door enerzijds een gemeente die meer maatwerk levert in gemeentelijke dienstverlening (voor specifieke gevallen), een duidelijk aanspreekpunt voor het dorp vanuit de gemeente en een gemeente die bewoners serieus neemt én anderzijds door bewoners die eigen verantwoordelijkheid willen en kunnen dragen

Om deze doelstelling te realiseren zijn de volgende maatregelen en activiteiten benoemd:

III.1 Informatie- en servicepunt van de gemeente

Toelichting De fysieke afstand tussen Helwijk en het gemeentehuis in Zevenbergen is (te) groot, zo'n 15 tot 20 km. Voor diverse categorieën bewoners is dit bezwaarlijk. Zij zouden graag zien dat de toegankelijkheid van de gemeente in fysieke zin zou worden vergroot. Hiertoe zijn verschillende mogelijkheden geopperd, namelijk:

- a. een informatie- en servicepunt van de gemeente in De Blokhut;
- b. een informatie- en servicepunt van de gemeente in Willemstad (Mauritshuis [TAB])
- c. een mobiel informatie- en servicepunt dat regelmatig in Helwijk staat
- d. een digitaal loket via de gemeentelijke internetsite

Initiatief Gemeente

Betrokkenen Bewoners (naar doelgroep)

Planning 2006

III.2 Rol van de gemeentelijke ambassadeur

Toelichting Het is de bewoners van Helwijk niet duidelijk wat de precieze rol van de gemeentelijke ambassadeur is. Bovendien is het verschillende bewoners opgevallen dat de ambassadeur onvoldoende basis heeft binnen het ambtelijk apparaat om zaken voor elkaar te krijgen. Bewoners hechten eraan dat de ambassadeur een duidelijke rol heeft, aanspreekbaar is en zaken voor elkaar kan krijgen.

Initiatief Gemeente

Betrokkenen Bewoners

Planning 2006

III.3 Versterken van de klantvriendelijkheid van de gemeente

Toelichting De gemeente blijkt niet altijd even klantvriendelijk te opereren. Dit geldt ook en vooral voor heel basale zaken als het beantwoorden van brieven, klachten en informatievragen. Bewoners zien hier graag verbetering in optreden.

Initiatief Gemeente

Betrokkenen Gemeentelijke dienstverleners (en bewoners bijvoorbeeld door een klanttevredenheidsonderzoek)

Planning 2006

4.4 Wonen

Bij het thema wonen zijn drie doelstellingen benoemd, te weten:

Doelstellingen voor wonen

- IV. In Helwijk kan beperkt worden gebouwd; de mogelijke woningbouwlocaties zijn: langs de kreek, bij de school, op de dijk en op het terrein van de voormalige garage;
- V. Woningen en de woonomgeving vragen om meer variatie, wat betekent (soms) sloop en herbouw maar ook (vooral) aanpassen van woningen en het verbeteren van het groen, (speel)voorzieningen en de tuinen van bewoners;
- VI. Jongeren moeten extra mogelijkheden krijgen om zich te vestigen in Helwijk; het toewijzingsbeleid wordt hier op toegesneden

De bewoners willen deze doelstellingen realiseren met de volgende maatregelen:

IV.1 Onderzoek naar woningbehoefte en locaties

Toelichting

Helwijk behoort tot de kernen in Moerdijk waar maar zeer beperkt kan worden gebouwd. Daarnaast blijkt dat de druk op de woningmarkt in Helwijk niet erg groot is; er staan slechts 10 personen ingeschreven bij de corporatie die een woning zoeken in Helwijk. Hoe groot het aantal mensen is dat een koopwoning zoekt in Helwijk, is niet bekend. Het is hiermee niet duidelijk hoe groot de behoefte is aan woningbouw in Helwijk. Een woningbehoefteonderzoek kan hier licht op laten schijnen (inclusief aandacht voor de behoeften van de specifieke doelgroepen: jongeren en ouderen).

Helwijk heeft diverse locaties waar wellicht gebouwd zou kunnen worden. Niettemin heeft het gezien de beperkte mogelijkheden en behoeften geen zin op al deze locaties in te zetten. Er zal moeten worden gekozen. Daarom is het van belang om ook een onderzoek in te stellen naar de geschiktste locaties voor (eventuele) woningbouw. De locaties die nu het meest voor de hand liggen, zijn:

- e. langs de kreek
- f. strook bij de school
- g. voormalige garage
- h. de dijk

Initiatief

Gemeente en/of de woningbouwcorporatie

Betrokkenen

Bewoners van Helwijk (informereren)

Planning

2007

IV.2 Landgoederen

Toelichting De gemeente is voornemens om een deel van het buitengebied te bestemmen voor het realiseren van landgoederen. Dit betekent dat hier (mogelijk) een beperkt aantal woningen kan worden gerealiseerd en dat de overige grond moet worden ingericht als openbaar groen. Helwijk zou op deze manier gebruik kunnen (blijven) maken van het buitengebied. Bovendien kan het bijdragen aan de (licht) recreatieve functie die Helwijk ambiëert.

Initiatief Een particulier

Betrokkenen Gemeente

Planning 2007

V.1 Variatie in woningbestand

Toelichting Helwijk is een wijk die voor een belangrijk deel is ontstaan in de jaren zestig en zeventig. Opvallend is dan ook dat de woningen in de wijk vrij monotoon zijn; er is weinig variatie. Om hier verandering in aan te brengen zou selectieve sloop en herbouw een van de oplossingen kunnen zijn. Dit is echter een dure oplossing die in veel gevallen niet noodzakelijk zal zijn. Een andere oplossing is het aanbrengen van meer kleur in het dorp (schilderen) en door kleinere aanpassingen aan de woningen te verrichten (aanbouw). De verkoop van woningen aan bewoners kan hierbij versterkend werken (meer betrokkenheid bij de eigen woning).

Initiatief Gemeente en/of corporaties

Betrokkenen Individuele bewoners

Planning Vanaf 2007

V.2 Variatie in de woonomgeving

Toelichting Niet alleen de woningen in Helwijk zijn vrij monotoon, ook de woonomgeving kan wel wat variatie gebruiken. Deels kan dit door meer en beter onderhoud van de woonomgeving (gemeente en corporatie). Dit houdt in het maaien van gras en het, bijhouden/snoeien van bossages maar ook door meer afwisseling de omgeving wat ‘spannender’ maken. Ook de entree van Helwijk kan hierin worden ‘meegenomen’.

De woonomgeving is natuurlijk niet alleen van de gemeente. Ook voor de gebruikers – lees: de bewoners – is er een belangrijke rol weggelegd. Deels gaat het hier om het goed gebruiken en onderhouden van de publieke ruimte, maar het gaat ook om het inrichten en onderhouden van de eigen tuinen. Ook hier is een wereld te winnen door meer variatie te zoeken bij de inrichting en door goed onderhoud. Gezamenlijk optrekken is hier bovendien erg belangrijk en motiverend.

Initiatief Gemeente, corporatie en bewoners

Betrokkenen Bewoners

Planning 2007

V.3 Aanpak van de wateroverlast in Helwijk

Toelichting De huizen in de omgeving van de Irenestraat en de Marijkestraat kampen met wateroverlast. Deze overlast is mogelijk veroorzaakt door het dempen van een sloot en het leggen van nieuwe riolering. De gemeente en de woningbouwcorporatie zijn het er (nog) niet over eens wie er verantwoordelijk is voor de schade die hier is ontstaan. De woningbouwcorporatie neemt niettemin haar verantwoordelijkheid ten opzichte van haar huurders en zal in 2006 zorgen voor droge huizen.

Initiatief Woningbouwcorporatie

Betrokkenen Huurders en de gemeente

Planning 2006

VI.1 Beter uitdragen toewijzingsbeleid ten behoeve van huisvesting

Toelichting Voor mensen die graag in Helwijk willen wonen, blijkt het niet altijd even gemakkelijk om binnen te komen. Zo is iemand meer dan een jaar bezig geweest om in Helwijk een woning toegewezen te krijgen en dat is uiteindelijk niet gelukt. Niettemin voert de corporatie een voorkeursbeleid voor mensen die graag in een specifieke kern willen wonen. De bewoners van Helwijk vinden dat het toewijzingsbeleid duidelijker moet worden uitgedragen, zowel naar (potentiële) bewoners als onder de medewerkers van de corporatie.

Initiatief Corporatie

Betrokkenen Corporatie/bewoners

Planning Vanaf 2006

4.5 Verkeer

Bij het thema Verkeer hebben de bewoners drie doelstellingen benoemd:

Doelstellingen voor verkeer

- VII. Het openbaar vervoer richting Zevenbergen, Oudenbosch, Roosendaal, Oud-Beijerland en Rotterdam moet worden versterkt.
- VIII. A. Het realiseren van een geluidswal om de toenemende geluidsoverlast die de doortrekking Van de A4/A29 zal veroorzaken tegen te gaan.
B. Het tijdig en met regelmaat informeren van bewoners over de doortrekking van de A4/A29.
- IX. Verbeteren van de parkeervoorzieningen en het parkeergedrag in Helwijk.

Deze doelstellingen kunnen volgens de bewoners met de volgende maatregelen worden gerealiseerd:

VII.1 Verbeteren van OV van en naar Helwijk

Toelichting Vooral jonge en oude Helwijkers zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van het openbaar vervoer. Zij moeten gebruikmaken van het ov voor tal van voorzieningen (denk aan: scholen, winkels, huisarts, ziekenhuizen, prikdiensten, uitgaansgelegenheden, bibliotheken, sportaccommodaties, werk etc.). Het is dan ook vervelend als het ov niet optimaal is en dat is het geval in Helwijk. Vooral de dienstregelingen zijn niet of nauwelijks afgestemd op de wensen van de bewoners. Bussen rijden te weinig en van een weekend- en avonddienstregeling is nauwelijks tot geen sprake. Ze willen er dan ook bij de gemeente op aandringen om druk uit te oefenen op de busmaatschappij om zo een meer optimale dienstregeling voor Helwijk te realiseren. Hierbij kan volgens de bewoners ook worden gekeken of kleinere bussen, een buurtbus dan wel een belbus tot de oplossingen kunnen behoren.

Initiatief Gemeente

Betrokkenen Bewoners

Planning 2006

VIII.1 A+B informeren en overleggen over en realiseren van een geluidswal

Toelichting Het doortrekken van de A4 gaat volgens de bewoners zonder twijfel geluidsoverlast voor (delen van) Helwijk opleveren. Om dit te vermijden willen de bewoners graag, het liefst voorafgaand aan de aanleg, geluidswerende voorzieningen (laten) realiseren. Deze dienen te passen in de omgeving, dus bijvoorbeeld in de vorm van bakken met groen.

Voor deze maatregel zal de gemeente contact moeten opnemen met Rijkswaterstaat en met de provincie. Helaas lijkt het zo te zijn dat deze geluidswerende voorzieningen maar weinig prioriteit hebben, tenzij de A4 wordt doorgetrokken.

Overigens dienen eerst de bewoners betrokken te worden bij de eventuele voornemens en planvorming over de doortrekking van de A4 en dienen de geluidsconsequenties hiervan te worden onderzocht.

Verder willen de bewoners goed worden geïnformeerd door de gemeente over de voortgang met betrekking tot de doortrekking van de A4/A29, zodat zij tijdig aan de bel kunnen trekken en niet voor voldongen feiten worden geplaatst. Ook willen de bewoners op gezette tijden overleg met de gemeente over de voortgang van de doortrekking en de stappen die de gemeente hierop neemt.

Initiatief Gemeente

Betrokkenen Ministerie van VenW, de provincie (financiering) en bewoners

Planning 2006 (informeren)/vanaf circa 2008 (realiseren)

IX.1 Realiseren van een omheinde parkeergelegenheid voor bedrijfswagens en busjes

Toelichting In Helwijk worden veel bedrijfswagens en busjes in het dorp zelf geparkeerd. Dit is een doorn in het oog van vele bewoners, zeker als wordt bedacht dat er een parkeervoorziening voor deze wagens bestaat op de Stadsedijk. Probleem van deze voorziening is echter dat deze niet is omheind en dat de wagens hierdoor aan vandalisme bloot worden gesteld. De oplossing hiervoor is het omheinen van de parkeervoorzieningen, zodat onverlaten er niet meer bij kunnen.

Bovendien kan de wijkagent dan ook overgaan tot handhaving van een/het parkeerverbod voor bedrijfs- en vrachtwagens.

Initiatief Gemeente

Betrokkenen Betrokken ondernemers/eigenaren

Planning 2006

IX.2 Aanpakken van specifieke parkeerproblemen in Helwijk

Toelichting In Helwijk doet zich een aantal verkeersproblemen voor dat om aandacht vraagt. Het gaat hier om verkeersonveilige situaties die ontstaan bij het halen en brengen op het Bernhardplein (tijdelijk parkeren). Daarnaast gaat het om parkeerproblemen. In dit verband betwijfelen de bewoners of er voldoende parkeercapaciteit is in Helwijk, vooral in de Alexanderstraat en de Emmastraat. Een onderzoek zou hier licht op moeten laten schijnen. Daarnaast wordt er volgens bewoners te weinig opgetreden tegen parkeerovertredingen (wijkagent).

Initiatief Gemeente en wijkagent

Betrokkenen School, ouders

Planning 2007

4.6 Werken

De volgende doelstelling heeft betrekking op het thema werken:

Doelstellingen voor werken

- X. Onderzoeken of er draagvlak bestaat onder de bewoners voor het revitaliseren van het bedrijventerrein (mede gelet op het groene woonkarakter van het dorp) en in hoeverre er behoefte is aan het realiseren van een klein bedrijvenverzamelgebouw voor zelfstandigen en flexwerkers;

De doelstellingen vragen volgens de bewoners om de volgende maatregelen:

X.1 Onderzoek naar behoefte aan en draagvlak voor revitalisering van het bedrijventerrein en een kleine uitbreiding bedrijfslocaties

Toelichting Helwijk heeft weinig eigen werkgelegenheid. De meeste mensen werken elders, in de gemeente, de regio of daarbuiten. Niettemin vinden bewoners dat er te weinig werkgelegenheid is in Helwijk. De bewoners zouden graag zien dat er meer werkgelegenheid ontstaat in het dorp, voor parttimers, kleine zelfstandigen en flexwerkers.

Voor het realiseren van deze werkgelegenheid is het waarschijnlijk noodzakelijk dat er ook meer bedrijfspanden komen, waaronder mogelijk een bedrijvenverzamelgebouw. Of en in hoeverre dit ook daadwerkelijk het geval is, moet worden onderzocht. Het onderzoek betreft twee delen: eerst een behoeftenonderzoek om te achterhalen welke behoeften er bestaan en daarna een onderzoek naar locaties, waarin tevens bestaande locaties kunnen worden betrokken.

Ten aanzien van een eventuele beperkte uitbreiding van de bedrijvigheid op het bedrijventerrein wordt door de bewoners als strikte voorwaarde gesteld dat dit niet ten koste mag gaan van de rust en ruimte die het dorp nu kenmerken. Daarnaast gaat het hier om kleinschalige bedrijvigheid met hoogwaardige werkgelegenheid: enkele bedrijven met maximaal 5 fte. Overigens wordt ook opgemerkt dat een beperkte uitbreiding in principe in strijd is met de Visie Industrie. Deze visie voorziet in een revitalisering van het bedrijventerrein.

Initiatief Gemeente

Betrokkenen Bewoners en potentiële belanghebbenden en ondernemers

Planning 2007

4.7 Voorzieningen

Voor het thema Voorzieningen zijn de volgende twee doelstellingen geformuleerd:

Doelstellingen voor voorzieningen

- XI. Behoud van de basisschool, de peuterspeelzaal, het gemeenschapshuis en de speeltuin
- XII. Uitbreiding van het pakket aan basisvoorzieningen met een postagentschap, bancaire voorziening, pinautomaat en winkelvoorziening

Deze doelstellingen kunnen worden bewerkstelligd door uitvoering van de volgende maatregelen:

XI.1 Voldoende blijvend draagvlak voor basisvoorzieningen

Toelichting Helwijk kent vier basisvoorzieningen: de basisschool, de peuterspeelzaal, het gemeenschapshuis en de speeltuin. Deze vier voorzieningen vormen het basispakket dat het dorp minimaal nodig heeft om als dorp leefbaar te blijven. Dit betekent dat er voldoende draagvlak moet blijven bestaan voor deze voorzieningen, wat in belangrijke mate in de handen van de bewoners zelf ligt. De kinderen naar de peuterspeelzaal en de school in het dorp sturen en gebruikmaken van De Blokhut en de speeltuin is belangrijk voor dit draagvlak. Daarnaast is het natuurlijk ook belangrijk dat de gemeente voldoende (financiële) ondersteuning biedt om deze voorzieningen in stand te houden. Hierbij gaat het om subsidiëring van met name het gemeenschapshuis en de speeltuin.

Initiatief Gemeente, schoolbestuur, besturen van verenigingen

Betrokkenen Bewoners

Planning Permanent

XII.1 Onderzoek naar en (zo mogelijk) uitbreiden van het basispakket

Toelichting De leefbaarheid van Helwijk zou er flink op vooruitgaan als het basispakket zou kunnen worden uitgebreid met een beperkt aantal kleinere voorzieningen (zie onder andere uitkomsten van de leefbaarheidsmonitor uit 2001, waarin is aangegeven dat Helwijkers vooral wat betreft tevredenheid over winkels fors negatief afwijken van het Moerdijkse gemiddelde). Het gaat hier om een pinautomaat, een bancaire voorziening, een postagentschap en een winkelvoorziening. Ook een medicijnenafhaalpunt zou hier onder kunnen vallen.

Gedacht wordt onder andere aan mobiele voorzieningen, in de vorm van een Bibliobus-plus zoals in Zeeland. Ook zou kunnen worden gezien of enkele van deze voorzieningen (pinautomaat, beperkte levensmiddelen-service) kunnen worden gevestigd in het garagebedrijf. Of en in welke vorm deze voorzieningen zouden kunnen worden gerealiseerd, zal moeten worden onderzocht.

Initiatief Gemeente
Eigenaar garagebedrijf

Betrokkenen Bewoners

Planning 2006 e.v.